

Kommunstyrelsens arbetsutskott
Protokollsutdrag

Datum:
2021-05-18

§ 172

Svar på motion om jämlikhetskommission från Tobias Smedberg (V)

KSN-2020-02118

Beslut

Kommunstyrelsens arbetsutskott föreslår kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Sammanfattning

Tobias Smedberg (V) föreslår i en motion väckt 25 maj 2020 att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att snarast möjligt återkomma med ett förslag till inrättande av samt direktiv för en politiskt oberoende jämlikhetskommission.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 3 maj 2021
- Bilaga, Motion om jämlikhetskommission från Tobias Smedberg (V)

Yrkande

Tobias Smedberg (V) yrkar bifall till motionen.

Beslutsgång

Ordförande ställer föreliggande förslag mot Tobias Smedbergs (V) yrkande om bifall till motionen och finner att arbetsutskottet bifaller föreliggande förslag.

Reservation

Tobias Smedberg (V) reserverar sig mot beslutet till förmån för eget yrkande.

Justerandes signatur

Utdragsbestyrkande

Kommunledningskontoret
Tjänsteskrivelse till kommunstyrelsen

Datum:
2021-05-03

Diarienummer:
KSN-2020-02118

Handläggare:
Anna Malmström

Svar på motion om jämlikhetskommission från Tobias Smedberg (V)

Förslag till beslut

Kommunstyrelsen föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** avslå motionen.

Ärendet

Tobias Smedberg (V) föreslår i en motion väckt 25 maj 2020 att kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att snarast möjligt återkomma med ett förslag till inrättande av samt direktiv för en politiskt oberoende jämlikhetskommission.

Beredning

Ärendet har beretts av kommunledningskontoret.

Föredragning

Jämlikhet är en mycket viktig fråga, inte bara på ett individuellt plan utan även för samhället som helhet. Dessutom riskerar ojämlikheten att öka i kölvattnet av den pandemi vi nu befinner oss i. Därför är frågan väldigt angelägen. Dock är inte Uppsala i en unik situation utan detta är något vi delar med övriga Sverige.

En omfattande utredning, En gemensam angelägenhet (SOU 2020:46), har nyligen överlämnat ett gediget betänkande i vilket rekommendationer och förslag lämnas inom en rad olika områden i syfte att uppnå en ökad jämlikhet i Sverige. I betänkandet lämnas förslag inom bland annat de tre områden som motionären vill att en ny jämlikhetskommission ska fokusera på: bostäder för alla, trygga jobb och välfärd att lita på.

Det är inte samhällsekonomiskt försvarbart att varje kommun som har problem med jämlikheten ska tillsätta en egen kommission. Istället bör kommunerna, liksom företrädare på regional och nationell nivå, utgå från det jobb som redan är gjort av den nationella jämlikhetskommissionen och överväga vilka av förslagen som är lämpliga att gå vidare med i syfte att uppnå en ökad jämlikhet i hela Sverige.

Vidare arbetar Uppsala kommun redan aktivt för att motverka olika aspekter av ojämlikhet. Till exempel har kommunens verksamheter ett jämlikhetsperspektiv i arbetet med kommunfullmäktiges inriktningsmål 4 "Uppsala ska vara jämlikt och inkluderande med goda förutsättningar för folkhälsa och livskvalitet". Vidare beaktas jämlikhetsfrågor som berör bostäder för alla i handlingsplanen Bostad för alla, i Bostadsförsörjningsprogrammet, som är på remiss, samt i kommunens lokalförsörjningsplaner. Arbetsmarknadsnämnden, Näringslivsprogrammet och kommunens egen ansats med heltid som norm för alla kommunalt anställda beaktar jämlikhetsfrågor som berör trygga jobb.

Kommunens jämlikhetsarbete kan förbättras och i vissa delar effektiviseras, men det bedöms inte vara motiverat att inrätta en egen jämlikhetskommission i Uppsala. Särskilt inte mot bakgrund av att en nationell jämlikhetskommission precis avslutat ett motsvarande arbete.

Ekonomiska konsekvenser

Inte aktuellt i ärendet.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 3 maj 2021
- Bilaga, Motion om jämlikhetskommission från Tobias Smedberg (V)

Kommunledningskontoret

Joachim Danielsson
Stadsdirektör

Ingela Hagström
Utvecklingsdirektör

Inrätta en jämlikhetskommission

Ojämlikheten ökar. Den rikaste procenten av befolkningen blir allt rikare och resten av befolkningen halkar efter. Sverige är det OECD-land där ojämlikheten växer snabbast. Och denna ojämlikhet förgör vårt samhälle. Forskning visar hur ojämlika samhällen är underlägsna de mer jämlika samhällena. I jämlika samhällen är brottsligheten lägre, folkhälsan bättre, människor lever längre och befolkningen skattar sitt välbefinnande högre. Det är så fiffigt att även den som har det ganska bra från början, får det än bättre när jämlikheten ökar och fler får tillgång till samhällets rikedomar. Uppsala behöver kraftsamla för att bygga ett jämlikt samhälle. Uppsala behöver en jämlikhetskommission.

Ojämlikheten har sedan länge gjort sig påmind i Uppsala kommun. Och nu när Coronapandemin slår mot vårt samhälle blir ojämlikheten än mer tydlig. De som förlorar mest på ojämlikheten är också de som drabbas hårdast av Corona. Underbetalda välfärdsarbetare, trångbodda och hemlösa, timvikarier och personer utan trygga anställningar. Fattigpensionärer och familjer som får gå till Stadsmissionen för att få en kasse mat som de egna pengarna inte räcker till.

Men ojämlikheten är inte bara en katastrof på ett individuellt plan. Den skapar också förödelse i vår samhällsekonomi. Ojämlikheten är ett bränsle för kriminalitet, osäkerhet och otrygghet. Kostnaderna för detta är enorma och fler kameror, ordningsvakter och poliser kan inte göra mer än att bekämpa symptomen, men aldrig orsaken till detta samhällsproblem. Ojämlikheten försämrar folkhälsan vilket leder till stora kostnader i form av sjukfrånvaro och sjukvårdsbehov. Ojämlikheten leder till att arbetsköpare får svårare att finna arbetskraft vilket hämmar såväl offentlig som privat sektors möjligheter att utveckla tjänster och produkter. Ojämlikheten försvårar för klimatomställning genom att de som är de största utsläpparna kommer undan från sitt ansvar. Ojämlikheten skapar motsättningar och undergräver förtroendet för det demokratiska samhället. Kostnaden för det går inte ens att mäta.

Kommunens eget jämlikhetsarbete försvåras genom att den kommunala verksamheten och politiken är upptagna med att trampa vatten för att hålla näsan över ytan och klara ekonomin och verksamheten för året. Men ska jämlikhetsarbetet ge resultat krävs ett mer långsiktigt arbete som ser de långsiktiga effekterna, som ser vikten av att en del av verksamheten kan behöva göra en insats som ger resultat i en annan del av verksamheten, och som inte undergrävs av kortsiktiga partipolitiska intressen.

Vänsterpartiet vill att kommunen inrättar en jämlikhetskommission. Den bör vara sammansatt av olika samhällsintressen och sakkunniga. Den bör vara fristående partipolitik för att självmant kunna lägga fram de konkreta åtgärder kommissionen anser behöver realiseras för att Uppsala återigen ska bli en allt mer jämlik kommun.

Kommissionen bör ha i uppdrag att lägga fram förslag inom tre områden vi sedan tidigare vet har stor betydelse ur ett jämlikhetsperspektiv:

1. Bostäder för alla

I Uppsala har det byggts många bostäder under senare år. Det är bra. Men det har främst byggts bostäder som tvingar människor till hög skuldsättning eller som helt stänger dörren för människor med låga eller genomsnittliga löner. Bostäder saknas helt för många med särskilda behov, till exempel personer som behöver LSS-bostäder eller boenden för äldre. Bostadskrisen som Uppsala befinner sig i är en starkt bidragande orsak till den växande ojämlikheten.

2. Trygga jobb

Coronapandemin har visat hur osäker arbetsmarknaden är för många löntagare. Personer som i år efter år går på otrygga timanställningar och inte kvalar in till a-kassa, välfärdsarbetare med så låg lön att de inte har råd ens med det nödvändigaste och som blir ännu fattigare när de går i pension. Arbetsgivare, även kommunen, som använder sig av allmän visstidsanställning och staplar korta kontrakt på varandra utan trygghet för den arbetande. Det är en i högsta grad kommunal angelägenhet att göra det som står i kommunens makt för att öka tryggheten för vanligt folk på arbetsmarknaden.

3. Valfärd att lita på

Valfärden utsätts år efter år för krav på besparingar och effektiviseringar. En del av dessa genomförs utan att kvaliteten i eller tillgången till välfärd påverkas, men många av sparbetingen går ut över innehållet i vår välfärd. Det blir allt svårare för kommuninvånarna att kunna lita på att välfärden finns där när vi behöver den. Fler hänvisas till privata lösningar som formas utifrån betalningsförmåga, inte utifrån behov. De demografiska förändringarna i vårt samhälle gör att arbetskraften riskerar att inte räcka till för att samhället ska kunna erbjuda en bra nivå på välfärd. Det kommer slå hårdast mot dem som redan förlorar mest på ojämlikheten.

Utöver dessa tre centrala områden ska jämlikhetskommissionen ha ett fritt uppdrag att själva forma problemformuleringar och möjliga lösningar. Jämlikhetskommissionen ska verka under en begränsad tidsperiod och presentera förslag till beslut direkt till kommunstyrelsen som bär det samordnande ansvaret för genomförande.

Mot bakgrund av ovanstående yrkar Vänsterpartiet:

att Kommunfullmäktige ger kommunstyrelsen i uppdrag att snarast möjligt återkomma med ett förslag till inrättande av samt direktiv för en politiskt oberoende jämlikhetskommission.

Tobias Smedberg (v)

